

Forgylder Henry Kibenichs "havehus" - Birke Allé 3

Ditte Maria Sørensen · Monday, January 18th, 2016

Af: Ditte Maria Sørensen ved Forstads Museet; Arkitekt Grethe Pontoppidan arkitekturet aps.

Parcelforeningens havehuse

I 1930'ernes Hvidovre var Risbjergkvarteret præget af en stor byggelyst. De lysthuse, der 10-15 år tidligere blev bygget i forbindelse med de nyudstykkede parceller, blev nu mange steder revet ned igen og erstattet af helårsboliger. Dette var også tilfældet på Birke Allé 3, hvor forgyldereren Henry Kibenich og hans familie opførte et helårshus, et "havehus" efter *Centralforeningen for parcelforeninger og villaejere i København og Omegns* standarder.

De tidlige "havehuse" fra Centralforeningen er små og enkle villaer i sirlig stil, som "skal være kønt at se på". Det klassicistiske hus er som udgangspunkt symmetrisk og omhyggeligt proportioneret. Intet er for stort i forhold til noget andet eller skævt. Havehusene ses ofte uden pynt, forsiringer og ejerens egen hittepåsomhed.

De er især kendetegnet ved en diskret glatpudset sokkel. Trævinduerne er tynde småsprossede med kitfalse. Hoveddøren er fint udformet med fyldninger, profiler og måske et overvindue henover. Den udvendige trappe foran døren er cementstøbt. Taget er helt og ubrudt. Hvis der er tagkviste, er de små og placeret på linje med vinduerne i facaderne. Tagene har en lille opskalkning - et svaj ved tagfoden - og er præcist afsluttet over en profileret taggesims.

Havehusene var en tidlig form for typehus. Ved at slå op i et katalog og vælge den hustype, der passede bedst til den enkeltes behov og økonomiske formåen, var det småfolks mulighed for at få bygget sit eget hus.

Forgylderens bolig

Familien Kibenich, der får bygget huset på Birke Allé 3 i 1932, havde 15 år tidligere købt grunden. I første omgang opførte de et lille lysthus og anlagde en nyttehøve. Barnebarnet Anette Kibenich, der i dag er tredje generation i huset, fortæller, at hendes bedsteforældre på dette tidspunkt boede i en lille lejlighed inde på Nørrebro. De første mange år gik familien hver weekend den lange tur fra byen og ud til Hvidovre for at passe haven.

Hendes bedstefar Henry Kibenich var uddannet forgylder, et håndværksfag som krævede et godt syn, farvesans samt en sikker hånd. Kunstneriske evner var derudover også en fordel i faget. Havehuset på Birke Allé 3 er sirligt og perfekt bygget. Det blev bygget med udgangspunkt i en typetegning, men måske forgylderens farvesans og kunstneriske blik kan have spillet ind i materialevalget, der er med til at gøre huset ekstra fint. Endelig 15 år efter parcellen blev erhvervet af familien Kibenich, blev deres planer om en helårsbolig på grunden realiseret med hjælp fra Centralforeningen.

Centralforeningen for Parcelhusforeninger

Centralforeningen var en forening for alle parcelhusforeninger i København og omegn, etableret 1921. De arbejdede for at hjælpe almindelige grundejere med at få opfyldt deres boligønsker. Som de beskrev det, arbejdede de efter tidens bestræbelser på både at skaffe smukke og sunderne boliger for parcelejerne.

Centralforeningen var i deres arbejde særligt præget af "Bedre Byggeskiks" tanker om at søge tilbage til en dansk byggetradition. Den "rene linje" blev på dette tidspunkt betragtet som den ægte danske stil. Der var samtidig et stort opdragende element i deres arbejde. Husejerne skulle hjælpes til at bygge smukke boliger, der passede ind i det danske landskab. Da man som husejer ikke kun byggede hus for sig selv, men for hele det danske folk.

August J. Nielsen var en af de arkitekter, der i samarbejde med Centralforeningen udarbejdede tegninger til et katalog over haveboliger. Han var på samme måde som Centralforeningen præget af "Bedre Byggeskiks" arbejde. Han var i sit arbejde ikke kun optaget af den enkelte bygning, men også for den sammenhæng bygningen, skulle indgå i. Både grunden og omgivelser blev medtænkt i byggeriet. Han havde en praktisk tilgang til sit arbejde. Kundens økonomiske formåen og behov blev derfor tænkt med i byggeriet.

Typetegningens vigtighed

Tegningen var for Centralforeningen en vigtig del af huset. Det var ikke nok at have de rette byggematerialer, man skulle også vide, hvordan de skulle anvendes. Husene blev bygget efter standardtegninger udarbejdet af udvalgte arkitekter, hvoraf August J. Nielsen var en af dem, men arkitekten eller den enkelte håndværksmester kunne ændre lidt i den, så huset passede til ejerens særlige ønsker. Huset på Birke Allé 3 har også individuelle løsninger. Der blev eksempelvis lavet en veranda i det ene hjørne, selvom den gjorde huset usymmetrisk.

Havehusenes haver

Centralforeningen var ligesom August J. Nielsen ikke kun optaget af selve boligen, men også dens placering på grunden. Centralforeningen var bevidst om, at haven var central. Husene skulle derfor placeres på en smuk og fornuftigvis i forhold til den. Der var frugttræer, buske og grøntsager, så den kunne forsyne en familie hele året rundt. I

dag er mange af frugttræerne og nyttehaverne forsvundet. Men de gamle haver med de små huse er en væsentlig grund til, at Risbjergkvarteret er grønt og frodigt i dag.

Hvilket også stadig ses på Birke Allé 3. Huset er repræsentativt for Centralforeningen for Parcelhusforeningers arbejde. Huset står i dag som et eksempel på en af de mange familier, der hjalp med at få opført boliger i Hvidovre.

This entry was posted on Monday, January 18th, 2016 at 2:40 pm and is filed under
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both
comments and pings are currently closed.